

פְּתַח סָבָא וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלַל גְּבוּרֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהַלְּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שְׂיִכּוֹל לְמַלְל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד? אוֹתוֹ גּוֹף הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, לֹא נֶאֱבַד, וַיְהִי לּוֹ קִיּוֹם לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהָרִי אֶת עֲנָשׁוֹ סָבַל בְּכַמָּה מִיָּנִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מְקַפֵּחַ שְׂכָר שׁוֹם בְּרִיּוֹת שְׂפָרָא, פָּרֵט לְאוֹתָם שִׁיעָאוּ מִתּוֹךְ הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הִיָּה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים, וּפְרֵט לְאֵלוֹ שְׁלֹא כָרְעוּ בַּמּוֹדִים, שֶׁמְאַלֶּה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יִבְנֶה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם וְלֹא יִקּוּם לְעוֹלָמִים. אֲבָל אֵלֶּה לֹא כָּף.

מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם אוֹתָהּ רוּחַ זוֹכֶה לְהִתְמַקֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָאֲחֵר, מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁגוֹאֵל אוֹתָהּ, אוֹתָהּ הַרוּחַ שְׁלוֹ שֶׁמְכַנֵּס לְשֵׁם, וּמְשַׁתֵּף וּמְעַרֵב בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ הַפְּלִי, וְדַאי שְׁלֹא נֶאֱבַדְתָּ. וּמָה נַעֲשֶׂה? שֶׁהָרִי יֵשׁ שֵׁם שְׁלֹשׁ רוּחוֹת (בְּאוֹתוֹ גּוֹף אֲחֵר בּוֹ יָקוּם. וּמָה עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? בֹּא וְרֵא, הַגְּאֵלָה הַהִיא שֶׁהִיא גּוֹאֵל אוֹתָהּ, רוּחַ שְׁלוֹ הָרִי נִכְנָסֵת שֵׁם וְנִעְזְבֵת, וּמְשַׁתֵּפֵת וּמְתַעַרְבֵת בְּכָלִי הַהוּא. וְאוֹתָהּ הַרוּחַ הָרֵאשׁוֹנָה שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ כְּלִי וְנִדְבַקְתָּ בוֹ, וְדַאי שֶׁנִּשְׁאָרְתָּ שֵׁם וְלֹא נֶאֱבַדְתָּ, וּמִשּׁוֹם זֶה אוֹתָהּ הַרוּחַ שְׁעוֹב בְּאוֹתוֹ הַפְּלִי וְנִדְבַקְתָּ שֵׁם, הוּא רוּחַ אֲחֵר הַשֶּׁרֵשׁ שְׁלוֹ וְהַיְסוּד שְׁלוֹ שֶׁהִיא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ וּמְבִיא אֵלָיו, וּבּוֹנֶה אוֹתוֹ בְּמִקּוֹם שְׁהִיָּתָה בַּת וּגּוֹ. הָרִי שְׁלֹשׁ רוּחוֹת (שֵׁם) - אַחַת שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ הַפְּלִי וְנִשְׁאָרָה שֵׁם, וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁנִמְשָׁכָה לְשֵׁם וְהִיָּתָה עֲרִטִילֵאִית, וְאַחַת אוֹתָהּ שֶׁהַכְּנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל וְהִתְעַרֵב בָּהֶן. לְהִיּוֹת שְׁלֹשׁ רוּחוֹת אִי אֶפְשָׁר, וּמָה נַעֲשֶׂה?

אֵלֶּה כְּפֶן הֵן הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהַכְּנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל,

פְּתַח סָבָא וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלַל גְּבוּרֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהַלְּתוֹ. מִאֵן הוּא בְּעוֹלָמָא, דִּיכִיל לְמַלְלָא גְּבוּרָן, דְּעָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹלָמָא תְּדִיר. הֵהוּא גּוֹפָא קְדָמָא דְשִׁבְק, לֹא אֲתַאֲבִיד, וְקִיּוּמָא לְהוּי לִיָּה לְזַמְנָא דְאַתִּי. דְּהָא עוֹנֵשִׂיָה סָבַל בְּכַמָּה זִינִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מְקַפֵּחַ אַגְרָא דְשׁוּם בְּרִיין דְבָרָא, בַּר אֵינּוּן דְנִפְקוּ מִגּוֹ מְהִימְנוּתָא דִּילֵיהּ, וְלֹא הָוָה בְּהוּ טָב לְעוֹלָמִין. וְבַר מְאִינּוּן דְלֹא כָרְעוּ בַּמּוֹדִים, דְּהֵנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד מְנִיָּיהוּ בְּרִיין אַחֲרֵינִין, בְּגִין דְלֹא יִתְבְּנִי הֵהוּא גּוֹפָא דִּיוֹקְנָא דְבַר נֶשׁ, וְלֹא יִקּוּם לְעוֹלָמִין. אֲבָל הֵנִי לֹא הִכִּי.

מָה עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי הֵהוּא רוּחַ, זְכִי לְאַתְתְּקַנָּא בְּהַאי עוֹלָמָא, בְּהֵהוּא גּוֹפָא אַחֲרָא, מָה עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵהוּא פְּרוּקָא דְקָא פְּרִיק לִיָּה, הֵהוּא רוּחַ דִּילֵיהּ דְקָא אַעִיל תַּמָּן, וְשַׁתֵּף וְעַרֵב בְּהֵהוּא רוּחַ דְּהָוָה בְּהֵהוּא מְאִנָּא, וְדַאי לֹא אֲתַאֲבִיד, וּמָה אֲתַעְבִּיד, דְּהָא תְּלַת רוּחוֹת תַּמָּן, (ס"א בְּהֵהוּא גּוֹפָא אַחֲרָא בֵּיהּ יָקוּם וּמָה עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָה חֵנִי הֵהוּא פְּרוּקָא דְקָא פְּרִיק לִיָּה. רוּחַ דִּילֵיהּ הֵא אַעִיל תַּמָּן וְשִׁבִּיק וְשַׁתֵּף וְעַרֵב בְּהֵהוּא מְאִנָּא. וְהֵהוּא רוּחָא קְדָמָא דְהוּא בְּהֵהוּא מְאִנָּא וְאַתְדַבֵּק בֵּיהּ וְדַאי אֲשַׁתַּאֵר תַּמָּן וְלֹא אֲתַאֲבִיד וּבְגִין כֶּן הֵהוּא רוּחָא דְשִׁבְק בְּהֵהוּא מְאִנָּא וְאַתְדַבֵּק תַּמָּן הוּא נְדִיף בְּהֵרַע עִינְרָא דִּילֵיהּ וְיִסְוֵדָא דִּילֵיהּ דְקָא נִפִּיק מִיָּנִיָּה וְאִיְתִיָּתָה לִיָּה וּבְגִין לִיָּה בְּרוּכִיָּתִיהּ כְּאַתְרַ דְּחַנוּת בַּת וּזְנִיָּתִיהּ. הֵא תְּלַת רוּחוֹת תַּמָּן) חַד, דְּהָוָה בְּהֵהוּא מְאִנָּא, וְאַשְׁתַּאֵר תַּמָּן. וְחַד, הֵהוּא דְאַתְמַשְׁף תַּמָּן דְּהָוָה עֲרִטִילָאָה. וְחַד, הֵהוּא דְאַעִיל תַּמָּן הֵהוּא פְּרוּקָא, וְאַתְעַרֵב בְּהוּ. לְמַהוּי בַּתְּלַת רוּחוֹת אִי אֶפְשָׁר. וּמָה אֲתַעְבִּיד.

אֵלֶּה כְּפֶן אֵינּוּן גְּבוּרָן עוֹלָאִין, דְּעָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵהוּא רוּחָא דְאַעִיל תַּמָּן

אֵלֶּה כְּפֶן הֵן הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהַכְּנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל,

בו התלבשה הנשמה הזו במקום של לבוש הגרים, (והוא) ואותה רוח ערטילאית ששבה שם להפנות להיות לבוש לנשמה העליונה. ואותה רוח שהיתה בתחלה שנשארה באותו כלי, פרתה משם, והקדוש ברוך הוא מזמין לה מקום בתוך סודות החלונות שבסלע שאחר כתפי הגן עדן, ונטמנת שם. ומתעלה לאותו הגוף הראשון שהיה בתחלה, ובאותה רוח יקום אותו הגוף, וזהו אחד מאותם השנים שאמרנו (למעלה).

אבל אותו הגוף טרם שיקום ענשו גדול, שהרי משום שלא זכה להתרבות, הורידו אותו לתוך האדמה, שסמוכה לארקא, ונדון שם. ואחר כך מעלים אותו לתבל הזאת. עכשו יורד ועכשו עולה, הנה עלה והנה ירד, אין לו מנוחה, פרט לשבתות וימים טובים ובראשי חודשים.

ואלה ישנים באדמת עפר. אדמת - מאדמה. עפר - מתבל. ועל אלו כתוב (דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם. כל אלה שלא זכו להתקן. אבל אם זכתה אותה רוח ערטילאית ששבה כמו מקדם להתקן, אז צדיק הוא, שהרי אותה רוח שנאמר בה שנשמרה בסלע, תתקן באותו הגוף הראשון, ועל אלה כתוב אלה לחיי עולם ואלה לחרפות וגו'. כל אותם שלא זכו להתקן. ואלו הן הגבורות העליונות של המלך העליון הקדוש, וכלום לא נאבד. אפלו הכל הפה יש לו אתר ומקום, והקדוש ברוך הוא עושה ממנו מה שעושה, ואפלו דבור של אדם ואפלו קול אינו בריקנות, ואתר ומקום יש לכלם.

ההוא פרוקא, ביה אתלבש ההיא נשמתא, באתר דלבושא דגיוורי, (והוא) וההוא רוחא ערטילאה, דתב תמן לאתבנאה, להוי לבושא לנשמתא עלאה. וההוא רוח דהיה בקדמיתא, דאשתאר בההוא מנא, פרח מתמן. וקודשא בריך הוא אזמין ליה אתר, בגו רזין פוין דטנרא, דבתר כתפוי דגן עדן, ואתטמר תמן. ואסתלק לההוא גופא קדמאה, דהיה בקדמיתא. ובההוא רוח יקום ההוא גופא, ודא איהו חד דאינון תרין, דקא אמינא (לעילא). אבל ההוא גופא, עד דלא יקום, עונשיה סגיא דהא בגין דלא זכה לאתבראה, נחתי ליה לגו אדמה, דסמיה לארקא. ואתדן תמן. ולבתר סלקין ליה להאי תבל. השתא נחית, והשתא סליק, הא סליק, והא נחית, לית ליה שכיכו בר בשבתי, וביומין טבין וברישי ירחי.

וארין דמיכין באדמת עפר, (דף ק' ע"ב) אדמת, מאדמה. עפר מתבל. ועל אלין פתיב, (דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם. כל אלין דלא זכו לאתתקנא אבל אי זכה ההוא רוחא ערטילאה, דתב כמלקדמין, לאתתקנא. זפאה איהו, דהא ההוא רוחא דאתמר ביה, דאתטמר בטנרא, יתתקן בההוא גופא קדמאה. ועל אלין פתיב אלה לחיי עולם ואלה לחרפות וגו'. כל אינון דלא זכו לאתתקנא.

וארין אינון גבורין עלאין, דמלפא עלאה קדישא, ולא אתאביד כלום. אפילו הכל דפומא אתר ודוכתא אית ליה, וקודשא בריך הוא עביד מינה מה דעביד. ואפילו מלה דבר נש, ואפילו קלא, לא הוי בריקנטיא, ואתר ודוכתא אית להו לכלא.